

PUSBALSIAI IR MIŠRIEJI DVGARSIAI

102-103psl.

2018-10-08

Pamokos uždaviniai:

1. Klausydami mokytojo aiškinimo, diskutuodami grupėse, prisimins, kas yra pusbalsiai ir mišrieji dvigarsiai, kas jiems būdinga.
2. Dirbdami grupėmis patarlėje pabrauks bent 5 pusbalsius, nurodys žodžiuose mišriuosius dvigarsius ir gebės pakeisti bent 2 žodžius taip, kad mišriojo dvigarsio nebeliktų.
4. Dirbdami individualiai nurodys bent 4 žodžius su keliais mišriaisiais dvigarsiais.
5. Dirbdami poromis sudarys bent 5 žodžių su mišriaisiais dvigarsiais grandinę.

KAIP ŽODYJE ATPAŽINTI MIŠRUJĄ DVIGARSĮ?

Hipotezė (spėjimas)

Žodyje atpažįstu mišrują dvigarsį pagal

.....

Kas sieja šiuos paveikslėlius?

Pusbalsiai

v, j, l, m, n, r

Mišrieji **dvigarsiai**

al, am, an, ar

el, em, en, er

il, im, in, ir

ul, um, un, ur

gal, k**am**pas, d**an**tis, v**ar**tai,

k**el**nės, k**em**ša, l**en**ktas, k**er**pa,

p**il**kas, p**ai**ms, p**in**tinė, v**ir**šus,

p**u**lkas, p**um**puras, sk**un**džiasi, **ur**vas.

Kaip pusbalsiai susiję su mišriaisiais dvigarsiais?

Kai kurių lietuviškų žodžių šaknyse, sutrumpėjusių žodžių gale, sudurtiniuose žodžiuose susidaro mišriųjų dvigarsių su ilgaisiais balsiais: **ė, y, o, ū + l, m, n, r**, pavyzdžiui:

mėlti, tolti, švarioms, pirmyn, vėl, molžemis, žvaigždėms, kol, žvyruobė, septynmetis, dūmtraukis, artyn, nebėr, todėl, ton šalelėn.

Svetimos kilmės žodžiuose vartojami mišrieji dvigarsiai **ol, om, on, or, el, em, en, er**, pavyzdžiui:

kolba, kombainas, zondas, tortas, enciklopedija, Elbė, erbis (cheminis elementas).

Sutrumpėjusių žodžių gale, sudurtiniuose ir išvestiniuose žodžiuose gali susidaryti mišrieji trigarsiai: **sielvartas, duonkubilis, visiems, obuolmušis, vienlinkas, tuoj.**

Užduotys

1gr. Perrašykite kinų patarlę ir pabraukite pusbalsius.

Vaikai pirštus apmindo tiems tėvams, kurie bijo tvirtai pastatyti koją.

2gr. Suskiemenuokite žodžius, pabraukite mišriuosius dvingarsius ir nurodykite bent du žodžius, kuriuos pakeitus mišriojo dvingarsio nebeliktų.

Gyventi, kelmuotas, šalti, dūmtraukis, kiemsargis, pintinė, berti, irti.

**Suskiemenuokite žodžius,
pabraukite mišriuosius dvigarsius
ir nurodykite bent du žodžius,
kuriuos pakeitus mišriojo dvigarsio
nebeliktų.**

Gy-**ven**-ti, **kel**-muo-tas, **šal**-ti, **dūm**-trau-kis,
kiem-sar-gis, **pin**-ti-nė, **ber**-ti, **vir**-ti.

Gy-**ven**-ti – gy-ve-na

Šal-ti – ša-la,

Ber-ti – be-ria

Vir-ti – vi-rė

Pasukite galveles 😊

Parašykite mišriųjų dvigarsių susidarymo formulę, išreikštą 8 raidėmis ir vienu matematikos ženklu.

Pasukite galveles ☺

Parašykite mišriųjų dvigarsių susidarymo formulę, išreikštą 8 raidėmis ir vienu matematikos ženklu.

a,e,i,u + l,m,n,r

***Parašykite bent 4 žodžius su
keliais mišriaisiais dvigarsiais.***

Pavyzdys. **Darbams**,.....

Sudarykite bent 5 žodžių su mišriaisiais dvigarsiais grandinę (naujas žodis pradedamas prieš jįėjusio žodžio paskutiniu skiemeniu).

Dabar – baram –.....

Apibendrinimas ir įsivertinimas

1. *V, j, l, m, n, r* – vadinami ....., arba..... .
2. *L, m, n, r* ypatingi tuo, kad..... .
2. Žodyje atpažįstu mišrujį dvigarsį pagal .....
3. Iš viso yra .....mišriųjų dvigarsių.
4. Svarbu mokėti taisyklingai skiemenuoti žodį, nes..... .

Namų darbas

Užrašykite penkių šešių sakinių pasakojimą apie vaikystės išdaigas pavartodami penkis šešis žodžius su mišriaisiais dvigarsiais.